

af det omtalte Beløb — eller om man kan finde en anden Form — idet de sige: Vi have sluttet os sammen solidarisk, nogle faa Stykker, baade Herremænd, Gaardmænd og Husmænd, hvad det nu er — i det væsentlige er det smaa Jordbrugere —, vi have dannet en solidarisk Forening og andrage nu om et Laan fra Staten, hvortil Kommunens Garanti ikke fordres — hvorledes vil den ærede Landbrugsminister da stille sig dertil? Kunde man gaa den Vej, vilde man ganske sikkert være inde paa et Spor, hvor man kunde hjælpe der, hvor der trænges allerhaardst, og det paa den bedste Maade. Den anden Maade, at give Udlaan mod Kommunens Garanti, har ganske sikkert ikke haft stor Betydning for Hedeopdyrkningen og vil sikkert aldrig faa det, fordi Kommunerne skulle gardere sig mod at løbe nogen Risiko.

Jeg har ikke villet undlade at gøre disse Bemærkninger, thi jeg er ikke i Tvivl om, at denne Sag vil vinde frem paa en eller anden Maade, og jeg tror, at den Tid er forbi nu, da den kan bruges som socialistisk Agitationsnummer. Denne Sag maa man nemlig naa til at behandle paa praktisk Maade, man maa tage fat paa at hjælpe der, hvor det absolut baade er mest praktisk og mest nødvendigt at hjælpe, og jeg tror ikke, man vil finde dette Spor i den socialistiske Agitation. Jeg tror, at man holder sig paa den sikre Side, hvad Fordelingen angaar, naar man bærer sig ad som hidtil, thi det tillader jeg mig ganske dristigt at paastaa, at Fordelingen af de Midler, der bevilges aarligt til Husmandsbruget, enten det saa har været den ene eller den anden Gren af det mindre Landbrug, har hvilet i de sikreste og bedste Hænder hos de forskellige Landboforeninger, og det for det første, fordi disse have haft den praktiske Forstaaelse af, hvorledes der kan virkes ved smaa Midler, og for det andet, fordi de have haft det lokale Kendskab til Forholdene. De, der erindre den Debat, der blev ført i Fjor under Finanslovens 2den Behandling, ville vide, hvor ret overfladisk hele den socialistiske Betragtning i denne Sag var, og i hvor høj Grad den laa i Taage, idet man aabenbart ikke havde anden Forstaaelse deraf, end at man vilde kunne sige: Vi kom først til Mølle, det var os, der fremtvang denne Bevilling. Jeg tror, at denne Side af Sagen nu maa bringes ind i et saa fast Spor som muligt, men saa maa man hverken gøre Baandene for stramme eller for stærke, saa maa man

ikke søge til Kommunernes Garanti, for de staa bundne af forskellige Former, som de ikke kunne komme over. Man maa lægge disse Bevillinger hen paa saadanne Steder og lade dem administrere under saadanne Former, at de paa den mest praktiske Maade kunne komme dem til Hjælp, der trænge mest.

Maa jeg til Slut sige, at jeg tillægger ikke den Støtte overordentlig megen Betydning, der gaar ud paa at give en Hede dyrker 5 Kr. for første Pløjning, 10 Kr. for anden og 15 Kr. for tredie. For det første vil det i Praksis være overmaade vanskeligt at støtte paa den Maade, og det baade i den ene og den anden Retning. Man kan meget vel tænke sig, at en Hedeopdyrker faar pløjet første Aar og faar sine 5 Kr. pr. Tønde Land, men lige saa vel tænke sig, at denne Hedeopdyrker med disse 5 Kr.s Tilskud ikke vil kunne holde ud, til anden Pløjning finder Sted, og saa forekommer det mig, at den første Udgift er ret meningsløs. Jeg tror ikke, det er paa den Maade, der skal hjælpes. Der skal hjælpes der, hvor man ser, at den rette Mand er og i det rette Øjeblik, hvor man kan se, at nu kan det nytte noget at give Hjælpen. Det har været Landboforeningernes Opgave og velfortjente Ære at løse de forskellige smaa Husmandsspørgsmaal paa den Maade. Det fortjener de Tak for, og det vil selv den stærkeste socialistiske Agitation aldrig kunne vriste dem af Hænde.

Disse Bemærkninger har jeg ikke villet undlade at gøre allerede nu, fordi jeg føler mig overbevist om, at vel vil denne Sag ikke blive særlig omdebatteret ved Finanslovens 1ste Behandling, men til Gengæld vil den komme saa meget stærkere frem ved 2den Behandling, ogsaa som socialistisk Spørgsmaal. Jeg vil da haabe, at de andre Partier eller Grupper ville søge en praktisk Løsning for Spørgsmaalet og saa lade Socialdemokraterne agitere, som de ville. Den praktiske Løsning er det, det kommer an paa i dette Spørgsmaal.

Ludvig Reventlow: Jeg er ganske enig med det ærede Medlem for Ebsbjerg (Bluhme) i de Udtalelser, han fremkom med forleden Dag om, at Landbruget skulde være varsomt med at forlange mere af Statskassen, end der var strengt nødvendigt. Det er klart, at jo mere Landbruget forlanger, desto vanskeligere vil det blive at efterkomme disse Forlangender, og des mere mistænksomme ville ogsaa de blive, som skulde tage Bestemmelse om, hvorvidt